

COLUMN HUGO VAN DER POEL

Paraparticipatisme

Vereniging
Sport en Gemeenten

Als je een spelletje wilt doen, zijn er een paar spelletjes die je alleen kunt doen. Maar de meeste spelletjes doe je met anderen, of zijn veel leuker om samen met anderen te doen. Om dat mogelijk te maken ben je in ons prachtige land al anderhalve eeuw vrij om een vereniging op te richten. In vereniging wordt iets mogelijk dat je alleen niet kunt (bijvoorbeeld een tenniswedstrijd spelen), maar het blijft een vrije activiteit. Niemand die jou verplicht om lid te worden van die vereniging. De leden kunnen ook besluiten dat naast de tennisbaan een clubhuis moet komen om voor of na de wedstrijd iets te drinken. En waar ze met elkaar een feestje kunnen vieren als de compe-

“Sportverenigingen – participatiemaatschappijtjes in een notendop”

titie of het toernooi is gewonnen of als de club vijftig jaar bestaat. Vrijwillig brengen ze het geld bijeen voor de bouw van het clubhuis. Uit vrije wil blijken velen bereid bardiensten te draaien en het clubhuis schoon te houden. Mooi toch? Slimme ondernemers – om een of andere reden zijn ondernemers altijd slim – hebben gezien dat mensen hun vrije tijd graag doorbrengen met het spelen van tenniswedstrijden en het drinken van een biertje na afloop. Ze hebben het tennis-aanbod van de vereniging gekopieerd, tennisbanen aangelegd en een clubhuis gebouwd. Het verschil is dat ze het met betaalde krachten en vreemd geld doen. De vraag is nu of dit niet een vorm van oneerlijke concurrentie is, een vorm van ‘paraparticipatisme’. Want hoe kun je als

vrijwilligersorganisatie concurreren met een strak geleide en professionele organisatie, die goed gekwalificeerd personeel en vreemd geld kan aantrekken en de tennissers als ‘klanten’ in de watten legt?

De koning verkondigde in de Troonrede dat we in een ‘participatiemaatschappij’ leven, met de suggestie dat dat prima is. Maar tegelijkertijd ondermijnen ondernemers met hun commerciële aanbod het bestaansrecht van bestaande participatiemaatschappijtjes in een notendop: de sportverenigingen. Dat is iets om over na te denken. Want waar anders kun je vandaag de dag nog leren wat democratie inhoudt? U weet wel: iets met overleg, geven en nemen, nadenken en debatteren met anderen, en gezamenlijk bezig zijn met iets dat meer omvat dan het eigen korte termijn particuliere belang, waar de slimme ondernemer op inspeelt. Voorwaar, een serieuze bedreiging van onze vrije participatiemaatschappij!

Om onze verenigingen in stand te houden en de participatiemaatschappij te versterken is het daarom zaak paal en perk te stellen aan allerlei vormen van ‘paraparticipatisme’. De Grondwet erkent een recht op vereniging (artikel 8) en volgens artikel 22, lid 3 scheidt de overheid voorwaarden voor vrijetijdsbesteding. Zo! Er staat nergens dat we deze rechten terzijde moeten schuiven voor de belangen van (horeca)ondernemingen. Dus geen horecaondernemingen en commercieel sportaanbod binnen een cirkel van duizend meter van een sportvereniging met eigen clubhuis. Ruime vergoedingsmogelijkheden voor vrijwilligers in verenigingen, om te kunnen concurreren met de betaling van personeel in de commerciële sector. Een verplichte Algemene Klanten Vergadering (AKV) bij bedrijven. We moeten wat, we kunnen toch niet bedrijven de participatiemaatschappij om zeep laten helpen?

Hugo van der Poel is directeur
van het Mulier Instituut